

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN

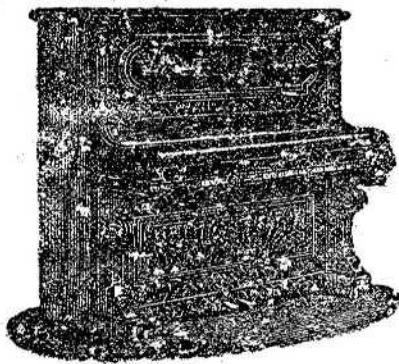
Calderón, 36.

Representació Administrativa é Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al mes.
Fora..	14 > trimestre
Un número sol.	5 céntima.

Anuncis à preus convencionals.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, à preus econòmichs.

A questa casa s'encarregá de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA
Rambla, 93. — SABADELL

EXPOSICIÓ

endressada pel «Foment del Treball Nacional» al Ministre d'Hisenda sobre la reforma del sistema contributiu.

«Excm. Sr.:

Lo Foment del Treball Nacional, devant de las oposadas opinions manifestadas per la prempsa y per los contribuyénts respecte als beneficis ó perjudicis que tant pera aquestos com pera l' Erari puga reportar l' actual arrendament de la cobrança de contribucions de la província, ab facultat en l' arrendatari d' exercir la acció investigadora sobreguida en los Drets de la Hisenda, no ha pogut permaneixer indiferent y, cumplint un dels fins à que obheix la seva creació, ha estudiat tant impor-

tant, problema, tenint presents los interessos públichs y 'ls privats pera sometre al Gobern de S. M. son modest parer en assumptos de tanta importancia.

L' actual-sistema tributari, que porta una sèrie de molestias pera l' contribuyent de bona fé y una excessiva complicació per part de la Hisenda, que ha d' exercir investigacions en molts cassos excessius y odiosos y sempre propensos á afavorir la inmoralitat y l' agiotatje, fà de tot punt necessari buscar pera la seva millora altres ordres de procediments que, enrobustint en lo contribuyent los sentiments de dignitat, fassin desapareixer los arrelats abusos de nostras costums tributarias, allunyant pera sempre d' elles la corrupció que forzosament avuy las caracterisa, acabant de la manera més completa ab los organismes que sense rahó funcionan, pera substituirlos per altres legals que 'ls fassin en bé del contribuyent y del Estat.

No es gens difícil trobar lo medi d' acabar ab los vics á que ha donat origen lo nostre actual sistema tributari, tota vegada que sense apartar la mirada de nostra mateixa pátria y sense buscar exemples fora d' ella, 's presenta una solució que aquest Foment estima salvadora; tal es la extensió del envejable sistema que, ab satisfacció del contribuyent y creçut benefici pera l' Estat, ve funcionant en las provincias Bascongadas y Navarra; en las primeras com á tranzacció després del sistema foral per lo qual se regian, segons concert autorisat per la Lley de Pressupostos de 1887-88, refrendat per V. E. y concedit á la segona, també á iniciativa de V. E. per igual Lley de 5 d' Agost de 1893.

Res s' oposaria, Excm. Sr.; á que idémich sistema s' apliqués á altra província ó á totas las de la Nació, perque lluny de produhir lo més petit trastorn ni de ferir interessos de cap mena, vindria á millorar nostra administració pública y á cambiar procédiments objecte de no pocas censuras, substituhiñtlos per altres més paternals y equitatius que lluny de causar estorsions al contribuyent de bona fé, l' amparessin y ajudessin evitant que altres menos escrupulosos poguessin obtenir ventatjas que al cap y al últim deuenen influhir en perjudici de la massa general contributiva, degut al desequilibri que l' actual sistema produheix en la distribució de las cargas públicas.

Una de las provincias que per son especial modo de ser, podria, segons creu aquest Foment, ser objecte d' un concert pera fixar lo cupo y la cobrança de las contribucions, al igual que ho va ser la Navarra en 1893, es aquesta de Barcelona.

Nostra Excm. Diputació, qual rectitud en la manera d' administrar es de tothom reconeguda, aixís com l' esperit enlayrat en que informa tots los seus actes, constituiria al acte una garantía de bona gestió y d' exacte cumpliment dels compromisos que contragués, si invitada per V. E., en virtut de facultats iguals á las que s concediren per la Lley de Pressupostos de 1893-94 respecte á Navarra, entrava en un concert semblant.

Ab aquest concert, cas de realisar-se, ademés dels beneficis que tant los contribuyents, com la província, com l' Erari públic han peportat á Navarra, podrian resoldres en aquesta província de Barcelona diferents problemes que exigeixen prompte solució.

La investigació, que es tan gravosa y que resulta tan exposada á immoralitats, aixis se trobi directament exercida per la administració com per un arrendatari particular, perdria tota la seva odiositat desde 'l moment que fos la Corporació Provincial la que d' acort ab los contribuyents, fixés las cuotas particulars per sistema de sinceritat que, descubrint la riquesa amagada, beneficiés á la coneguda, avuy gravada ab excés.

Las moltas fincas que venen tributant en nostra província com á vinyas, ab tot y trobarse convertidas en verdaders hermots degut als mals causats per la extesa malura filoxérica, podrian obtenir la rebaixa que tant justament necessitan gracies als procediments més expeditius de la província, esmenantse aixis la gran iniquitat que s' hi comet al exigir als seus propietaris las mateixas cuotas que pagavan en temps de prosperitat baix pena de véurelas passar á mans de la Hisenda.

La possibilitat de que degut á un repartiment equitatiu, just y tolerable, sortissen á la llum tots los elements contributius que avuy se troben en la foscor, produhiria á bon segur sobrants que permeterian á la Diputació establir una rebaixa gradual y donar impuls á las obras públicas que tan contribuheixen al desenrotlllo de las fonts de la riquesa, base al mateix temps de nous rendiments pera l' Erari, quant, terminat lo terme del concert, cregués lo govern arribat lo cas de revisar lo cupo, no hi ha cap dupte de que, sense extorsió, enrobustida la propietat y la industria per lo período de calma transcorregut, tindrián prou forzas pera sufrir un augment que aixis successivament podría anarse accentuant fins arribar al límit de que es susceptible la massa contributiva de la província; avuy en part sense produhir, per una munió de concausas entre las que no dubtarém en inclourehi 'l viciós y antich sistema que se segueix pera la exacció de las contribucions.

Res, torném á dir, se pot oposar á la consecució de tant hermosos ideals. L' Estat que cedeix á Empresas particulars la recaudació de las contribucions y la investigació de la riquesa, arribant fins á concedirla ab carácter exclusiu, no pot negar á la província igual concessió, quant en tan alt grau pot esser beneficiosa la seva gestió pera 'ls interessos públichs y particulars.

La Exema. Diputació de Barcelona, sempre vigilant pel bé dels seus administrats no duptaria, ben cert, en acceptar una innovació que tan importants beneficis podria produhir á la hisenda, á la mateixa província y als contribuyents.

En resum; las ventatjas més evidents pera l' Estat serian, de portarse á cap tal ensaig:

Primer. La simplificació en la Administració dels impostos.

Segon. La major seguretat en lo rendiment dels mateixos.

Tercer. La gradual perfecció de las Estadísticas y cuadros tributaris, ja que reflexarian major exactitud y 's basarian en procediments més equitatis pera 'l contribuyent.

Quart. Los beneficiosos efectes que han de sentirse en la Administració del impost per la influencia de las novas prácticas que la iniciativa provincial hauria d' adoptar gradualment en aquest ram.

Quint. Facilitar una ben meditada y periódica revisió pera la fixació dels nous cupos.

La Diputació Provincial y 'ls pobles ab los que faria aquesta nous concertats parciais, reportarien los següents beneficiosos resultats:

Primer. Un augment en los ingressos, que conseguiria sens 'molestia per ningú en lo cobro dels impostos.

Segon. La major y més llegítima influencia, dintre de la província, que conseguiria la seva Diputació; la inteligent proporcionalitat que li seria possible establir en los impostos concertats en virtut de la que podria, quan la ocasió horeclamés y ho abonés la justicia, rebaixar ó lliurar d' ella á la riquesa compromesa per calamitats públicas ó per pobresa evident.

Los contribuyents, que en proporcions ben meditadas per classes y cuotas, ab aquest sistema deurian ser cridats á intervenir en la administració local dels impostos formant ab los delegats del municipi respectiu las comissions que en cada un d' ells se formessin, tindrian á favor seu aquestas ventatjas:

1.ª La intervenció en las Estadísticas tributarias, lo qual serie pera tots los contribuyents garantia de proporcionalitat equitativa en l' impost.

2.ª La simplificació dels procediments administratius á que avuy estan subjectes los contribuyents, evitantse, entre altres perjudicis que se 'ls hi ocasionan, los especials que reben per reintegros al Estat.

3.ª Poder també veure falladas sas reclamacions en primera instancia en los punts ahont radiquessin las sevas fincas, y

4.ª Veures lliures d' intermediaris que ab pretext d' afavorir als seus interessos acaban per perjudicarlos, ab perjudici evident tant pera l' Ètari públich com pera la riquesa que contribueix tal com deu contribuir.

Per totes las anteriors consideracions que sens dubte deurán pesar en l' ànim de V. E., lo Foment del Travall Nacional confia fundadament que, inspirantse V. E. en lo mateix elevat criteri demostrat en altres ocasions pera reformar l' actual sistema tributari, 's dignarà fer de ditas consideracions lo mèrit que 's mereixen pera portarlas á la pràctica per via d' ensaig quan altra no en aquesta província, mitjansant la inclusió de la autorisació necessaria en la vinenta llei de pressupostos, per quina obra, meritoria baix tots conceptes, no li faltarà segurament la ajuda de la representació nacional.

Deu guardi á V. E. molts anys.—Barcelona 24 de Novembre de 1897.
—Lo President, Joan Sellarés.—Lo Secretari general, Frederich Rahola.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants del dia.—Sta. Bárbara, degollada per son propi pare per que s' havia fet cristiana y á qui mata un llamp quant tornava de cometerre lo parricidi; per aixó es invocada aquesta santa contre los trons y llamps.—S. Pere crisologo bisbe.—S. Teofanes y companys marts.—S. Maleci, Felix, Osmond, Annon y Marutas bisbes, y S. Bernat Carenal y bisbe de Parma

La missa en honor de Sta. Bárbara.

La Epistola es del cap. LI del Eclesiástich.

Lo Evangelí del cap. XXV de S. Mateu.

Parroquia de S. Feliu.— De las set á dos quarts de nou se dirán missas per varis difunts.

Parroquia de la Concèpció.— A dos quarts de vuyt missa per D. Pau Pujol y Pratjusá.

Notas oficiales

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 3.

Naixements: Ramon Casas Bayé.—Maria Oliver Canal.—Josepha Oliver Mañosa.

Defuncions: Josepha Plà Clerch, viuda, 73 anys.

Abortos: 1.

NOVAS

En lo lloc correspondent d' aquest número hi trobarán nostres llegidors lo text de la exposició enviada pel *Foment del Treball Nacional* al Gobern de Madrid demandant se concedeixi l' arrendament de las contribucions pera la província de Barcelona á la sua Diputació Provincial, per medi d' un Concert Económich al istil dels de Navarra y las Bascongadas.

Com que ja en son dia nos ocupárem detingudament de son fondo y forma, no cal afegirhi avuy cap altre comentari, limitantnos á fer constar que la Diputació de Barcelona ha acordat ocuparse del assumptu encarregant son estudi á una Comissió de son sí.

Petita é incomplerta part del sistema autonómich que 'ns té 'l cor robat es lo que lo solicita 'l *Foment del Poder Central*; però, aixís y tot juntdebo 's logrés sa efectivitat!

Hauríam pujat lo primer grahó de la escala que deu conduhirnos á la dignitat y prosperitat de la terra catalana.

La concessió de la autonomia a Cuba ha donat lloc á que 'ls periodistas de tots colors y de totes las categorías hi diguessin la seva ab mes ó menos bon criteri y ab miras mes ó menos interessadas. A excepció,

com es natural, de D. Joan Mañé y Flaquer, que, com de costum, en parlarà quan haurá vist si surt famella.

Ab tal motiu es ocios llegir una per una tota la sèrie de opinions aquests dias exposadas, ja que manifestan clarament la lleugeresa y tantsemendona dels polítichs y la prempsa que 'ls coreja, al mateix temps que la ignorancia mes complerta de lo que es y significa la paraula autonomia.

Fora dels catalanistas y 'ls federalis, ja que 'ls carlins ab lo de Cuba s' han pintat de mà de mestre, los demés partits y rotatius dona gust veurerlo com ells mateixos s' han posat orellas d' ase. Los uns, ab posat grave, fan constar que la concessió de la autonomia es *fruyt de una convicció repentina*, com si diguessim de cop y volta, á la tum tum, per salvar tot lo que 's puga; los altres, com si baixessin de l' hort, demostren que la autonomia no es independencia ja que 'n Máxim Gomez encara no recula, suposant aixis que si 'l cabecilla éubá 'l arriba á admetre'r, llavoras si que significava la separació de la colonia; n' hi han que no estanhi gayre conformes per temperament, no volen aventurar judicis fins á veurer resultats práctichs, aixis no corren perill d' equivocarse y si surt be, dirán qu' era lo qu' ells hagueran fet y si surt malament, que be prou que s' ho pensavan; y fins n' hi ha hagut de prou tranquilis pera afirmar que 'l' autonomia era una concessió expontànea del poble espanyol, *siempre activo y siempre hidalgo*, acabant 'l' escrit per suplicar que tothom deposi sas ideas *por lo mismo que en aras de la paz hemos realizado el mayor SACRIFICIO que nos restava por hacer*. En que quedém es expon-tànea ó be per forsa?

Verdaderament fá llástima de la manera que tractan qüestions trascendentals los polítichs y la prempsa. Sense ideals de cap mena, estant sempre á la que salta lo mateix embarcan als pobres ab música de say-nete, que fan d' autonomistas si veuhen que no pinta.

Buyts de cervell, buyts de cor y pensant no mes que en la butxaca, giran á impuls del vent que millor bufa á sos propòsits. La sanch llensada no 'ls amohina, los milions perduts no 'ls encaparra, que encare queden pobres per si convenen repetir embarcaments y gent pacífica pera pagar lo que la Hisenda vullga.

¡Pobre Espanya! en quinas mans estás posada!

Ha regressat á Valencia la Comissió del Circol Mercantil d' aquella ciutat, després d' haver recollit una important cantitat pera auxiliar als perjudicats per las últimas inundacions en aquella regió.

La *Congregació de la Mare de Deu de la Esperanza*, establesta en la Parroquia de la Puríssima Concepció, celebrarà sa tradicional festa anyal lo 12 del corrent mes, ab un solemne ofici á tota orquesta y predicanthí lo R. P. Fr. Salvador de la Mare de Deu, carmelita.

Lo dijous al vespre quedá en llibertat baix fiansa de 2.000 pessetas l' ex-director de la Sucursal del Banch de Sabadell á Buenos-Ayres, don Pere Llonch y Font.

Está acabantse 'l desmunt del carrer de Samuntada, situat cap al extrem del carrer de Barcelona, darrera de la fàbrica nova de don Manel Salas. Y han comensat las obras pera la claveguera del carrer de las Tres Creus.

Nos plau consignar aqueixas milloras, que mereixen aplauso.

S' ens torna á dir qu' en lo pertocant al funest vici del joch, estém igual ó pitjor que quant donarem lo primer avis, no fá gayres dias.

Ho trasladém novament als encarregats de vigilar que no 's cometin semblants abusos, puig s' acosta la diada de la fira y no es cosa de que 'ls forasters vingan á escurar las butxacas d' aquells de nostres compatricis que la ocasió 'ls porta al precipici.

En lo teatro Camps de Recreo, se posará en escena avuy á la nit lo drama *Juan José y la pessa Los asistentes*, per una companyia d' aficionats d' aquesta ciutat.

Molt profitosos prometen esser los Exercisis espirituals que dirigeix lo P. Valls, en la parroquia de S. Feliu, puig lo sábi jesuita ab sa paraula comvincent y franquesa catalana atrau cada dia mes concurrencia, qui na escolta ab creixent atenció las veritats evangélicas esplícadas segons lo plan de S. Ignasi de Loyola quin llibre de los Exercisis tan de be ha fet á la humanitat.

Avuy á la nit en lo teatro Euterpe, donarà una extraordinaria sessió de magnetisme y catalepsia lo adivinador del pensament humá Mr. Onofroff, en quals experiments es de lo més adelantat que 's coneix.

Ultimament ha trevallat en lo teatro Gran-via de Barcelona ab gran aplauso de la numerosa concurrencia que assistia á sas sessions.

Recordém novament als nostres llegidors de que fins lo dia 10 del corrent mes de 9 á 12 del matí estarà oberta la cobrança de las contribucions, territorial é industrial d' aquesta ciutat, en lo local de costum.

La Secció Lírica-dramática de l' Associació de Catòlichs posará demà en escena, *La clau de Casa y Embolichs* pera quals funcions ha repartit las corresponents invitacions programas en llengua castellana.

¿Voldria esplicarnos la benemerita Associació perque redacta sos anuncis en castella? se dirigeix tal volta als pochs castellans que viuen en nostre ciutat? en aquest cas los catalans no hi preném candela.

Igualment reparteix redactada en castellà las invitacions pels balls de la Fira, lo *Centro Industrial* quina societat, en altre temps declará oficial la llengua catalana. Es de doldre.

Havém rebut lo primer número d' un nou periódich mensual que porta per titol *Lo Jovent Catalá* y publicat per medi de *cyclostyle*. En ell tenen cabuda diferentas seccions; teatros, sport y música, constituhint un conjunt d' agradosa y entretinguda lectura. Al donar la enhorabona al nou periódich regionalista, preném nota de sos bons propósits y fem vots porque las esperansas que manté s' converteixin aviat en bellas realitats en bé de Catalunya.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiança.

TELEGRAMAS

Madrid, 3, 4'30 t.—Lo diputat carlí Marqués de Tamarit ha telegrafiat al Foment del Travall Nacional de Barcelona participantí que un dels acorts de la minoria carlista es protestar de la autonomia aranzelaria á Cuba, autonomia que no ha concedit cap poble á sas colonias. Se veu que en vista de la rebuda del general Weyler, tots los enfadats ab lo Gobern, volen fer la gara gara al Foment de Barcelona.

Madrid, 3, 6'30 t.—Lo general Blanco ha telegrafiat al senyor Dupuy de Lome, demanantli comunicui á las societats benèficas dels Estats Units que no son necessaris auxilis forasters pera atenuar la miseria de l' isla, donchs lo Gobern espanyol aten á lo mateix ab sollicitut.

S' ha publicat la protesta de la minoria carlista que ocupa dos columnas de «El Correo Espanyol». Protestan de tot lo fet fins are, excitan á las regions espanyolas á que demanin al Gobern la seva autonomia ó restabliment de sos furs y llibertats ja que tenon dret per ferho, s' quoixan de no haver sigut declarada la guerra als Estats Units y diuhen que 'l dia de la catàstrofe que profetisan serà 'l dia que 'l carlisme sortirà en defensa de la Patria. Allavoras si que serà 'l dia de la catàstrofe.

CAMBIS

Londres á 90 días fetxa	33'15 d.
» á la vista.	33'55 p.
Paris.	32'90

Teatro Principal.—Está en venda un dels millors palcos del 1.er pis d' aquest Teatro. En la Administració d' aquest diari donaran mes detalls.

Pianos. — *Afinacions y reparacions*
E. LLADÓ
— Calderón, 18. — Sabadell —

Pera llogar una magnifica cuadra capás pera 14 talers mecanichs, ab sa corresponent forsa á vapor, y dues grans cuadras, propias pera magatzém, dipòsit ó industria, en lo vapor *del Infern*, carrer de Calderón.

Informará l' encarregat del vapor.

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.— SABADELL.